

ZESPÓŁ SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH NR 1 W JAROCINIE

**V edycja Konkursu
„Statystyka mnie dotyczy”**

RAPORT

Analiza rynku pracy w powiecie jarocińskim

Dariusz Karasiński III TEa

Nikoletta Marecka III TEa

Roksana Kubiak III TEa

OPIEKUN:

mgr Małgorzata Ginter

JAROCIN 2013

Polityka rynku pracy zmienia się dynamicznie pod wpływem wielu czynników demograficznych, społecznych a przede wszystkim gospodarczych.

Sytuacja na globalnym rynku pracy może być różna od tej, która dotyczy rynków lokalnych. Realizacja polityki lokalnej w oparciu o tak zagregowane dane nie będzie skuteczna, ponieważ podejmowanie decyzji na szczeblu lokalnym wymaga wiedzy bardziej szczegółowej i precyzyjnej dotyczącej tego regionu, na którym się funkcjonuje.

Celem pracy jest zdiagnozowanie jarocińskiego rynku pracy na tle rynku pracy w Wielkopolsce i w Polsce i sprawdzenie na podstawie przeprowadzonej analizy czy jarociński rynek pracy różni się od ogólnopolskiego i wielkopolskiego. Czy potencjalnie szanse na znalezienie pracy i pracownika są na tym rynku mniejsze niż w Polsce i w Wielkopolsce? Jak kształtuje się bezrobocie wśród różnych grup społecznych? Czy wzrost mobilności przestrzennej (dojazdy do pracy) mieszkańców powiatu przyczynia się do spadku bezrobocia w powiecie?

Wybór powiatu jarocińskiego wynika z faktu, że boryka się on z wieloma typowymi problemami dotyczącymi trudnej sytuacji na rynku pracy i wymaga dokładnego przeanalizowania zjawisk związanych z tą sytuacją.

Ponadto autorzy pracy przez wiele lat związani są z powiatem jarocińskim i mieli możliwość obserwacji zmian zachodzących na terenie lokalnego rynku pracy w długim okresie. Diagnoza dostarczy wiedzy decydentom lokalnym czyli władzom samorządowym o sytuacji na rynku, ułatwiając podejmowanie odpowiednich decyzji dotyczących przeciwdziałania problemom pojawiającym się na jarocińskim rynku pracy.

Podstawowe źródło informacji o sytuacji na rynku pracy stanowi Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Jego istotnym ograniczeniem jest jednak to, że dane zebrane w toku badania dostępne są głównie jako dane dla całego kraju i tylko w podstawowym zakresie dla województw. Kolejnym ważnym źródłem danych o sytuacji na rynku pracy są dane gromadzone przez publiczne służby zatrudnienia. Obejmują one dane o osobach zarejestrowanych w urzędach pracy jako bezrobotne, zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.). W przeprowadzanej analizie zostaną wykorzystane rejestry administracyjne MPiPS oraz sprawozdawczość statystyczna, które dostarczają informacji o lokalnym rynku pracy. Informacje BAEL są najszerszym i najbardziej kompleksowym źródłem informacji pozwalającej na analizę rynku pracy ale tylko w ujęciu regionalnym.

Analiza obejmuje lata od 2005 do 2011 roku. Została przeprowadzona przy pomocy podstawowych miar opisu statystycznego (tabela 1). Analiza rynku pracy będzie przeprowadzona w różnych przekrojach aby umożliwić identyfikację problemu zarówno obecnego stanu jak i tendencję zmian w analizowanych latach. Przeprowadzona analiza struktury i natężenia pozwoli porównać dane dla powiatu jarocińskiego z danymi dla Wielkopolski i Polski. Analiza dynamiki z kolei pokaże jakie następowały zmiany badanego zjawiska w poszczególnych latach i prognozę kształtowania się zjawiska w przyszłości.

Definicje pojęć statystycznych stosowanych w raporcie zaczerpnięto ze strony GUS ze słownika pojęć według stanu bazy Słownika Pojęć w dniu 14 grudnia 2012 roku.

CHARAKTERYSTYKA POWIATU JAROCIŃSKIEGO

Wybór powiatu jarocińskiego jako studium przypadku badań lokalnego rynku pracy nie był przypadkowy. U podstaw wyboru powiatu jarocińskiego legły dwie zasadnicze przyczyny. Po pierwsze, ze względu na lokalizację na tym terenie, w okresie przed 1989 rokiem, wielu przedsiębiorstw państwowych, jak w soczewce skupiły się tutaj wszelkie skutki przemian społeczno-gospodarczych zapoczątkowanych w latach 90 XX wieku. Już przed II wojną światową Jarocin stanowił silny ośrodek gospodarczy stanowiący centrum powiatu.

W okresie powojennym znacjonalizowano istniejące przedsiębiorstwa, a także wybudowano nowe zakłady pracy. Przed 1990 rokiem największymi pracodawcami na terenie powiatu jarocińskiego były przedsiębiorstwa państwowe: Jarocińskie Fabryki Mebli-JFM (ok.700 zatrudnionych pracowników), Jarocińska Fabryka Obrabiarek – JAFO (ponad 500 zatrudnionych), Zakłady Przemysłu Lniarskiego „Lenwit” (ponad 300 zatrudnionych), Fabryka Domów w Mieszkowie (ponad 250 zatrudnionych), Zakłady Przetwórstwa Owocowo Warzywnego „Kotlin” (ponad 300 zatrudnionych), Cukrownia i Rafineria „Witaszyce” (ponad 400 zatrudnionych), Jarocińskie Zakłady Odzieżowe „Jarkon” (ponad 250 zatrudnionych), Przedsiębiorstwo Obsługi Maszyn „POM” (200 zatrudnionych), Państwowe Gospodarstwo Rolne „Raszewy” oraz liczne Rolnicze Spółdzielnie Produkcyjne zatrudniające w sumie ok. 1000 osób. W okresie objętym badaniem żadne z wymienionych przedsiębiorstw już nie istniało, a ich likwidacja przypadła głównie na połowę lat 90 XX wieku. Zmiany gospodarcze spowodowały w tamtym czasie utratę ok. 5000 miejsc pracy, a nowo powstające przedsiębiorstwa prywatne nigdy nie zdołały luki tej wypełnić.

Po drugie, autorzy niniejszej pracy przez wiele lat związani z powiatem jarocińskim, mieli możliwość obserwacji wielu zmian i okoliczności tym zmianom towarzyszącym, nie zawsze możliwymi do opisanego metodami statystycznymi.

Powiat jarociński jest jednym z 35 powiatów Województwa Wielkopolskiego. Utworzony w 1999 roku w ramach reformy administracyjnej. Jego siedzibą jest miasto Jarocin. W skład powiatu wchodzi: gminy miejsko-wiejskie: Jarocin, Żerków, gminy wiejskie: Jaraczewo, Kotlin, miasta: Jarocin, Żerków

Po drugiej wojnie światowej w Jarocinie powstała jedna z największych w Polsce fabryk mebli, która znalazła zbytnie na swoje towary początkowo na terenie kraju a potem w wielu krajach Europy. Równocześnie nastąpił rozwój przemysłu odzieżowego, lnianego i budownictwa mieszkaniowego. Powstała cukrownia w Witaszycach i zakład produkujący obrabiarki w Jarocinie. Przemysł stanowił źródło utrzymania dla 40% pracujących.

Jak już wspomniano, żaden z wymienionych zakładów już nie istnieje, a interesujące z punktu widzenia badacza jest czy i w jakim stopniu społeczność lokalna potrafi sobie radzić z niekorzystnymi dla lokalnego rynku pracy zmianami. Kluczowymi są: umiejętność dostosowania się do zachodzących zmian, gotowość do zmiany kwalifikacji, mobilność, przedsiębiorczość.

PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE W POWIECIE JAROCIŃSKIM

Niezmienne wpływ na sytuację na rynku pracy mają czynniki demograficzne wpływające na wielkość populacji w wieku aktywnym zawodowo, a więc siłę roboczą. W Polsce, podobnie jak w wielu krajach Unii Europejskiej, w niedalekiej przyszłości zaobserwujemy poważne zmiany w strukturze wiekowej ludności i przeobrażenia te w istotny sposób wpłyną na sytuację na rynku pracy.

Liczba ludności z roku na rok w latach 2005-2010 w powiecie jarocińskim, w Wielkopolsce i w Polsce wzrastała. Od 2011 roku następuje jednak powolny spadek liczby ludności we wszystkich badanych jednostkach terytorialnych. W 2011 roku w powiecie jarocińskim w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek liczby ludności o 0,08% tj. o 0,84 pkt. proc. W Wielkopolsce w analogicznych latach spadek o 0,25 pkt. proc. , a w Polsce o 0,02 pkt. proc. W 2011 roku utrwały się niekorzystne tendencje w strukturze wiekowej ludności w powiecie jarocińskim. Odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w 2011 roku wzrósł w porównaniu z 2005 rokiem (13,9%) o 1,8 pkt. proc. i wyniósł 15,7% (w Wielkopolsce był to wzrost o 2,1 pkt.proc., a w Polsce o 1,9). Zmalał udział ludności w wieku przedprodukcyjnym o 2,6 pkt. proc. i wyniósł w 2011 roku 20,2% (w Wielkopolsce spadek o 2, a w Polsce o 2,1 pkt. proc.). Udział ludności w wieku produkcyjnym w powiecie jarocińskim wzrósł o 0,8 pkt.proc. w 2011 roku (w Wielkopolsce o 0,1, a w Polsce o 0,2 pkt. proc.) (tab.3). Analizując wskaźnik obciążenia demograficznego, tj. liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym (powyżej 59/64 roku życia) na 100 osób w wieku produkcyjnym, na

koniec 2011 r. w powiecie jarocińskim wskaźnik ten osiągnął najwyższą wartość od 2005 roku i wynosił 25 (dla Wielkopolski 25, dla Polski 27). Sukcesywny wzrost wskaźnika obciążenia demograficznego odzwierciedla zmiany jakie obserwujemy w kraju i jakie będą nasilać się w przyszłości. W przypadku wskaźnika mierzonego jako liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym nastąpił wzrost w 2011 roku w porównaniu do 2005 w powiecie jarocińskim. Wartość tego miernika w 2011 r., mimo iż była niższa w porównaniu do Wielkopolski-81 i Polski-93 była największa od 2005 roku w powiecie jarocińskim- wzrosła o 17 pkt. i wynosiła 78.

Tendencje demograficzne na świecie i w Polsce prezentują, że nie można oczekiwać korzystnych zmian w strukturze ludności w nadchodzących latach.

Starzenie się społeczeństwa jest wydarzeniem o skali międzynarodowej i nie ma możliwości by prognozy te były inne dla powiatu jarocińskiego.

PODMIOTY GOSPODARCZE W POWIECIE JAROCIŃSKIM

Przemiana ustrojowa w Polsce spowodowała zmiany gospodarcze w Polsce, a kolejne fazy tej przemiany spowodowały upadek wielu przedsiębiorstw.

Największy udział wśród podmiotów gospodarczych działających na terenie powiatu jarocińskiego miały małe firm, zatrudniające do 9 osób. a ich udział w ogólnej liczbie przedsiębiorstw w 2011 roku wyniósł 94,6%, podobna tendencja utrzymywała się na przełomie lat 2005-2011. Około 4% firm działających na terenie powiatu jarocińskiego to przedsiębiorstwa zatrudniające do 49 pracowników. W Polsce i w Wielkopolsce struktura podmiotów gospodarczych według liczby zatrudnionych pracowników kształtowała się podobnie .

Najwięcej firm - bo ponad 96% z wszystkich zarejestrowanych w 2011 roku należało do sektora prywatnego. Wśród tych firm przeważa działalność gospodarcza prowadzona przez osoby fizyczne i opiera się na drobnym handlu, usługach i produkcji. Na terenach wiejskich systematycznie wzrasta liczba firm działających w sferze rolniczej.

Do 2010 roku zarówno w Polsce, Wielkopolsce i w powiecie jarocińskim następował wzrost liczby rejestrowanych nowych przedsiębiorstw i zmniejszała się z roku na rok liczba wyrejestrowywanych firm. W 2011 roku nastąpiła zmiana trendu w stosunku do roku poprzedniego i nastąpił spadek nowo rejestrowanych firm i wzrost likwidowanych przedsiębiorstw.

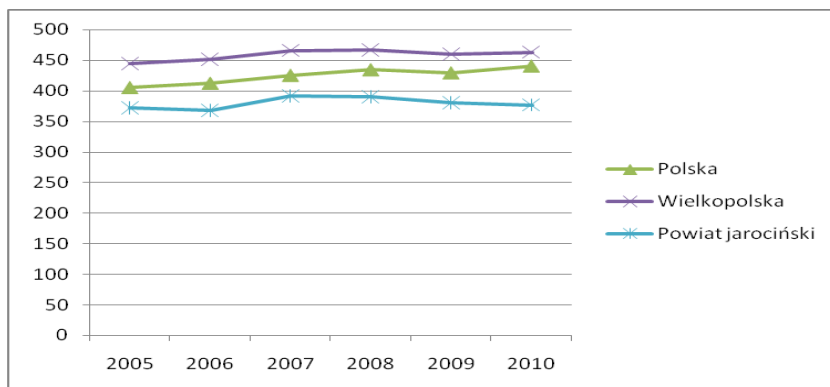
W latach 2005-2011 największy udział wśród podmiotów gospodarczych stanowią firmy zatrudniające do 9 osób, taka tendencja panuje w powiecie jarocińskim, w Wielkopolsce i w Polsce. Małe i średnie przedsiębiorstwa stanowią podstawę współczesnych gospodarek,

gdyż to głównie firmom z tego sektora poszczególne państwa zawdzięczają swój wzrost i rozwój.

Od 2011 roku następuje spadek nowo rejestrowanych przedsiębiorstw i wzrost firm wyrejestrowywanych z rejestru REGON. Ogromny wpływ na tę niepokojącą tendencję ma strach przedsiębiorców przed kryzysem i fakt, że nowym firmom jest trudniej z przebicciem z uwagi na konkurencję panującą na rynku lub niszę.

PRACUJĄCY W POWIECIE JAROCIŃSKIM

Liczba osób pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w powiecie jarocińskim w 2011 roku wynosiła 382, w Wielkopolsce 469, a w Polsce 433. W ujęciu czasowym liczba pracujących w Polsce systematycznie wzrastała, w Wielkopolsce także z wyjątkiem roku 2009, a w powiecie jarocińskim od 2007 roku następował spadek liczby pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.

Rysunek 1. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w powiecie jarocińskim, Wielkopolsce i Polsce w 2005 i 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

We wszystkich badanych jednostkach terytorialnych w latach 2005-2011 odsetek pracujących kobiet był mniejszy niż pracujących mężczyzn. W Polsce od 2009 roku a w Wielkopolsce od 2008 wzrosła o 1 pkt.proc liczba pracujących kobiet. W powiecie jarocińskim w 2007 roku liczba pracujących kobiet i mężczyzn wynosiła 50%, a w następnych latach udział pracujących kobiet malał. Częściej pracują mieszkańcy miast niż wsi.

W Polsce najwięcej osób pracuje w przemyśle i budownictwie (w 2005r.-29,4%, w 2011r.- 28%) oraz w pozostałych usługach (w 2005r. 28,2%, w 2011r.28,1%). W rolnictwie w 2011 roku zatrudnionych było 21,5% pracujących.

W Wielkopolsce w 2011 roku w rolnictwie pracowało 20,2% i był to spadek w porównaniu do 2005 roku o 1,3 pkt.proc. W przemyśle i budownictwie pracowało w 2011

roku 33,2%, (w 2005r.-34,6%) a w pozostałych usługach 24,5% pracujących (w2005r.-23,8%). Nastąpił wzrost pracujących w handlu, w 2005 roku pracowało w tym sektorze 16,8%, a w 2011 roku 19,1%.

W powiecie jarocińskim najwięcej mieszkańców pracowało w przemyśle i budownictwie (w 2005r.-35%, w 2011r.-36,8%) oraz w rolnictwie (w 2005r.-30,6%, w 2011r.-29,1%). Widoczny jest spadek liczby pracujących w 2001 roku w porównaniu do 2005 w rolnictwie na rzecz przemysłu i budownictwa.

DOJAZDY DO PRACY W POWIECIE JAROCINSKIM

Obecny rynek pracy wymaga od pracowników zmiany miejsca zamieszkania, zmiany zawodu, a także zdobywania nowych kwalifikacji. Nierównowaga popytu i podaży siły roboczej na rynkach lokalnych powoduje konieczność dojazdów do pracy w obrębie nie tylko swojego powiatu lecz i województwa czy kraju. Polska jest tradycyjnym krajem w którym więzi rodzinne odgrywają decydującą rolę przy podejmowaniu decyzji o emigracji zarobkowej. Stanowi to jednocześnie istotną barierę mobilności społeczeństwa, zwłaszcza tej jego części, która już utworzyła rodzinę i czuje się za nią odpowiedzialna. Ważną przeszkodą są wysokie koszty zakupu czy wynajęcia mieszkań, zorganizowania opieki dla dzieci jak i stres związany z oddzieleniem od rodziny. Wysokość wynagrodzenia nie zawsze rekompensuje ponoszone w ten sposób straty. Brak mobilności przestrzennej bezrobotnych jest przyczyną powstawania i trwania bezrobocia.

W końcu 2006 roku w Polsce ponad 2,3 mln osób pracowało poza gminą zamieszkania, co stanowiło około 25% ogółu pracowników najemnych. Rozmiary i natężenie dojazdów wykazują znaczne zróżnicowanie przestrzenne, którego poziom związany jest z rozpatrywanym przekrojem terytorialnym, czyli różni się w zależności od tego, czy uwzględnia się województwa, podregiony, powiaty bądź gminy.

Okolo 50% gmin województwa wielkopolskiego charakteryzuje się dużym natężeniem przyjeżdżających do pracy na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. Najczęściej są to miasta powiatowe i miasta na prawach powiatu, które pełnią rolę ośrodków centralnych w danym rejonie .

Do pracy poza powiat jarociński dojeżdżało w 2006 roku 25,7% pracujących i 37,1% w 2010 roku. Ludność dojeżdżająca do pracy ogółem w 2006 roku stanowiła 57,8% pracujących w powiecie, a w 2010 roku 83,4%.

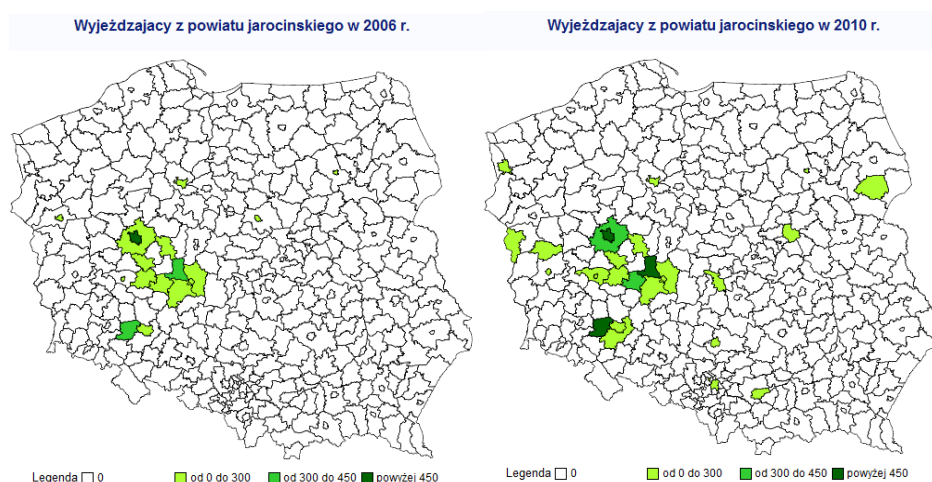
Najwięcej osób przyjeżdża do pracy w Jarocinie z gminy Jarocin , w 2006 roku 20,4% a w 2010 nastąpił wzrost o 10,5 punktów procentowych. Wzrosła liczba przyjeżdżających

do pracy z gminy Jaraczewo i Kotlin, gdzie bezpośrednią przyczyną zmiany kierunku dojazdu do pracy była likwidacja Zakładów Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego „Kotlin”(rys.15).

W 2006 roku do pracy poza powiat wyjeżdżało 3095 osób, a w 2010 roku już 4730 osób.

W 2006 roku tylko 170 pracowników (5,5% wyjeżdżających poza powiat) znalazło zatrudnienie poza województwem, a w 2010 roku 749 osób (15,8% wyjeżdżających poza powiat). Zwiększyło się natężenie wyjazdów do pracy i zmieniły się kierunki mobilności przestrzennej. W 2006 roku najczęściej wybierano miejsce pracy położone niedaleko miejsca zamieszkania, w 2010 roku mieszkańcy powiatu chętniej wyjeżdżali do miejscowości

w różnych częściach kraju (rys.17).

Rys. 17 Wyjeżdżający do pracy poza powiat jarociński w 2006 i 2010 roku

Źródło: www.pup.jarocin.publikacje/pl/

W 2006 roku najwięcej mieszkańców powiatu jarocińskiego dojeżdżało do pracy do Poznania (1272 osób tj. 43,49% wszystkich dojazdów na terenie Wielkopolski), do powiatu pleszewskiego (380 osób) i powiatu średzkiego (312 osób).

W 2010 roku kierunki dojazdów na terenie Wielkopolski niewiele się zmieniły wzrosło natomiast ich natężenie. Do Poznania dojeżdżało 1325 osób a do powiatu poznańskiego 432 osoby (stanowi to 44,13% wszystkich dojazdów na terenie Wielkopolski). Mieszkańcy gminy Jarocin w 2006 roku dojeżdżali do pracy przede wszystkim do Poznania i powiatu średzkiego a w 2010 oprócz Poznania i powiatu średzkiego gwałtownie wzrosły dojazdy do powiatu poznańskiego (wzrost o 248% w stosunku do 2006 roku).

Analiza dojazdów do pracy w latach 2006 i 2010 w powiecie jarocińskim umożliwiła poznanie kierunków i natężenia tych migracji.

W powiecie jarocińskim w 2010 roku w porównaniu do 2006 roku nastąpił wzrost dojazdów do pracy o 58% nie tylko na terenie powiatu czy województwa ale też do miejscowości w całym kraju. Dojazdy do pracy wewnątrz powiatowe wzrosły o 57%, a poza powiat dojeżdżało 43% ludności.

Mieszkańcy powiatu jarocińskiego znaleźli zatrudnienie w miejscowościach poza województwem wielkopolskim. Najwięcej osób pracowało w województwie mazowieckim (miasto Warszawa), województwie śląskim (powiat bielski), w województwie dolnośląskim (miasta Wrocław).

Przeprowadzone badania dowodzą o znacznym wzroście mobilności mieszkańców powiatu jarocińskiego. O ile jeszcze w 2006 roku natężenie dojazdów do pracy należało do niskich

i przeciętnych, to w 2010 roku (biorąc za podstawę wyniki w pozostałych powiatach dla 2006 roku) należały już do wysokich.

BEZROBOCIE W POWIECIE JAROCIŃSKIM

Bezrobocie jest problemem złożonym, wymagającym dogłębnej i wielowymiarowej analizy, należy zatem zaznaczyć jego regionalny charakter, gdyż nie tylko w skali kraju, ale również na poziomie regionu, występować mogą znaczne różnice w rozmiarze i strukturze bezrobocia.

Bezrobocie w Polsce badane jest w oparciu o dwa różne źródła: Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) prowadzone przez GUS oraz rejestry prowadzone przez Powiatowe Urzędy Pracy. Dane różnią się ze względu na odmienną metodologię badania, definicję bezrobotnego i przyjęte okresy sprawozdawcze.

Przedstawione dane o liczbie i strukturze bezrobotnych dotyczące Polski, Wielkopolski i powiatu jarocińskiego zostały oparte w tym rozdziale o statystykę publiczną.

Wskaźnikiem charakteryzującym rynek pracy jest stopa bezrobocia. Powiat jarociński w latach 2005–2011 charakteryzował się większą w porównaniu do Polski i Wielkopolski stopą bezrobocia. Mimo, iż ogólny trend dla Polski, Wielkopolski i powiatu był podobny to stopa bezrobocia zawsze przewyższała wartości charakterystyczne dla kraju i województwa. Decydujący wpływ na kondycję rynku pracy miało zamknięcie dużych zakładów pracy, które dominowały na tym rynku do 2000 roku.

Rys. 21 Stopa bezrobocia w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

W powiecie jarocińskim stopa bezrobocia zarejestrowanego w 2005 roku wynosiła 22,7 % i do 2008 roku spadała, a od 2009 roku następuje jej ponowny wzrost (2009r-14,2%). Takim samym trendem cechuje się to zjawisko zarówno w Polsce jak i w Wielkopolsce, lecz tam stopa bezrobocia jest o wiele niższa(rys.21).

W powiecie jarocińskim występuje znacznie większe bezrobocie w porównaniu do krajowego jak i wojewódzkiego. W 2011 roku stopa bezrobocia w powiecie jarocińskim wynosiła 12,8 %. Porównując do roku 2006 stopa bezrobocia spadła o 6,7 pkt. proc, natomiast w porównaniu do roku 2008 wzrosła o 2,8 pkt. proc. Wysoki poziom bezrobocia w roku 2006, jak i niski poziom w 2008 można było zaobserwować w całym województwie wielkopolskim jak i w całej Polsce .

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w powiecie jarocińskim wynosił w 2005 roku 13,7% malował do 2009 roku (w Wielkopolsce w 2005 roku 9,7,% a w Polsce 11,4), natomiast od 2009 do 2011 wzrastał. W 2011 roku bezrobotni w liczbie ludności w wieku produkcyjnym stanowili 13,7% (w Wielkopolsce w 2011 roku 9,7%,a w Polsce 11,4%).

Największy udział wśród bezrobotnych stanowią kobiety i ta tendencja nie zmieniła się na przełomie lat 2005-2011 mimo niewielkiej poprawy sytuacji kobiet na rynku pracy w 2009 roku (w Polsce kobiety stanowiły 51,1 % bezrobotnych, w Wielkopolsce 54,7% a w powiecie jarocińskim 55,3%). Pracodawcy nie chętnie zatrudniają kobiety ze względu na uprawnienia jakie im przysługują z tytułu opieki nad dziećmi i w związku z urlopem macierzyńskim.

Zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych do 24 lat na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2011 roku w porównaniu do 2005 roku w powiecie jarocińskim. Przy czym wielkość tego miernika była wyższa w 2005 roku (39 osób bezrobotnych na 1000

ludności w wieku produkcyjnym stanowiła młodzież do 24 lat) i w 2011 roku (20 osób bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym stanowiła młodzież do 24 lat) w porównaniu do Wielkopolski (2005 rok- 25; 2011 rok- 15) i Polski (2005 rok-26; 2011 rok- 17).

Mimo spadku liczby młodych bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2011 roku w powiecie jarocińskim nadal udział tej grupy wiekowej jest prawie dwukrotnie wyższy niż w Wielkopolsce i 1,5 razy wyższy niż w Polsce .

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż rok na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i w powiecie jarocińskim było w 2005 roku- w Polsce 47 bezrobotnych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym, w Wielkopolsce 39, a w powiecie jarocińskim 56.

W latach 2006-2009 nastąpił spadek liczby bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 1 roku na 1000 ludności w wieku produkcyjnym a od 2010 roku ponowny wzrost tej grupy bezrobotnych. W 2011 roku na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce bez pracy powyżej roku pozostawało 28 bezrobotnych, w Wielkopolsce 18, a w powiecie jarocińskim 21 bezrobotnych.

Wzrosła liczba bezrobotnych z wykształceniem wyższym na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w 2011 roku w porównaniu do 2005 roku, przy czym ten wzrost w powiecie jarocińskim (o 2 bezrobotnych) był taki sam jak w Wielkopolsce (wzrost o 2 osoby bezrobotne) i wyższy niż w Polsce (o 3 osoby bezrobotne). W powiecie jarocińskim ten współczynnik malał do 2009 roku (analogicznie było w Polsce i Wielkopolsce) lecz udział bezrobotnych z wykształceniem wyższym na 1000 ludności w wieku produkcyjnym był wyższy niż w wymienionych jednostkach terytorialnych.

W latach 2005-2011 wśród bezrobotnych przeważają osoby zamieszkałe na wsi. W powiecie jarocińskim ich udział stanowił w 2011 roku 58,6 %, natomiast tereny miejskie zamieszkiwało 41,4% ogółu bezrobotnych.

Niekorzystnie przedstawiają się statystyki dotyczące ofert pracy na 1000 ludności w wieku produkcyjnym. Prawie każdy rok od 2005 roku był gorszy od poprzedniego. W 2011 roku w Polsce na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przypadała 1 oferta pracy podobnie jak w Wielkopolsce. W powiecie jarocińskim sytuacja wyglądała znacznie gorzej bo tu na 1000 ludności w wieku produkcyjnym przypadało 0,4 ofert.

W latach 2005-2011 następował powolny wzrost wynagrodzenia brutto, choć dynamika tego wzrostu była różna w zależności od porównywanych jednostek terytorialnych.

Przeciętne wynagrodzenie brutto w powiecie jarocińskim w 2005 roku wynosiło 1738,48 złotych i było niższe niż w Wielkopolsce o 525,12 złotych i niższe niż w Polsce o 768,45 złotych. W 2011 roku płaca brutto wzrosła w porównaniu do 2005 roku w Polsce i w Wielkopolsce o 45%, a w powiecie jarocińskim o 47%, choć nadal w powiecie jarocińskim jest ona niższa niż w Polsce o 1077,65 złotych, i niższa niż w Wielkopolsce o 736,85 złotych. Mimo więc bezwzględnego wzrostu płacy brutto w powiecie jarocińskim na przełomie badanych lat różnice płacowe w stosunku do Polski i Wielkopolski pogłębiają się, a nie zmniejszają, czego oczekiwali by pracownicy.

W powiecie jarocińskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej od 2005 roku oscyluje wokół 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w relacji do średniej krajowej, podczas gdy w Wielkopolsce wynagrodzenie przeciętnie wynosi około 91% średniej krajowej.

Wzrost stopy bezrobocia w powiecie jarocińskim i niewielki spadek w 2011 roku może świadczyć o panującej nadal trudnej sytuacji na rynku pracy. Nadal wzrasta udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym.

W latach 2005-2011 zarówno w powiecie jarociński, jak i w Wielkopolsce i w Polsce kobiety stanowią większą grupę bezrobotnych niż mężczyźni.

PODSUMOWANIE

Wynikiem podjętych w przeszłości działań, słusznych z punktu widzenia celów makroekonomicznych, jest dzisiaj głębokie zróżnicowanie na lokalnych rynkach pracy. Przykładem ośrodka gospodarczego, w którym ujawniły się wszystkie negatywne skutki przemian, prowadzące do utraty pozycji silnego, lokalnego rynku pracy jest Jarocin. W przyszłych latach w powiecie jarocińskim, w Wielkopolsce i Polsce sytuacja może się pogorszyć ze względu na zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym przy wzroście ludności w wieku poprodukcyjnym oraz z uwagi na kierunki migracji osób w wieku produkcyjnym z najmłodszych grup wiekowych. Trwałą tendencją od kilku lat jest wzrost mobilności siły roboczej o czym świadczy analiza dojazdów do pracy, świadcząca o zwiększaniu skłonności do podążania za pracą w powiecie jarocińskim. Wzrosła nieznacznie liczba małych podmiotów gospodarczych w powiecie jarocińskim choć niepokojącym zjawiskiem jest fakt zwiększenia liczby wyrejestrowywanych podmiotów gospodarczych z rejestru REGON. Mimo spadku stopy bezrobocia w powiecie jarocińskim w 2011 roku (jest ona nadal wyższa niż w Wielkopolsce i Polsce) niekorzystny jest wzrost bezrobocia wśród kobiet i osób pozostających bez pracy dłużej niż 1 rok. Pozytywnym zjawiskiem jest spadek

liczby bezrobotnych do 24 lat oraz bezrobotnych z wykształceniem wyższym. Jarociński rynek pracy oferuje coraz mniej miejsc pracy a płaca wynosi 70% krajowego średniego wynagrodzenia brutto.

Z pewnością pozostawienie małych ośrodków miejskich z wiarą, że mechanizmy rynkowe rozwiążą problem samoistnie, poprzez automatyczne dopasowanie się popytu i podaży pogłębi problemy lokalnych rynków pracy. Podstawą zrównoważonego rozwoju jest nie tylko osiągnięcie makroekonomicznych celów lecz wspieranie lokalnych rynków i wyrównywanie szans. W tym kontekście działania polskich władz z pewnością należy uznać za niewystarczające. Ograniczanie środków na aktywne formy zwalczania bezrobocia, zaniechanie inwestycji w rozwój lokalnych powiązań komunikacyjnych, brak wykorzystania istniejących analiz o zapotrzebowaniu pracodawców na pracowników o określonym wykształceniu i poziomie kompetencji, brak właściwie dobranych instrumentów zachęcających do większej liczby urodzeń sprawia, że obecnie mówić można o pozorowaniu działań niż rzeczywistym ich wykonywaniu.

Świadomości istniejących problemów powinno zatem towarzyszyć wspieranie samorządów lokalnych poprzez zwiększanie środków na realizację ustawowo powierzonych zadań, w szczególności na zadania związane ze zwalczaniem bezrobocia. Powierzenie tego zadania powiatom, pozbawionym w zasadzie dochodów własnych, bez przekazania istotnych środków finansowych z pewnością nie doprowadzi do rozwiązania wskazanych problemów.

Potwierdzają to wyniki przeprowadzonych badań dla powiatu jarocińskiego.

TABELE

Tabela 1. Mierniki stosowane w badaniu rynku pracy

Demografia		
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	jest to stosunek liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym (ludność w wieku przedprodukcyjnym 0-18 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym 59/64+ lat) na 100 osób w wieku produkcyjnym.	$\frac{L_{-18} + L_{60/65+}}{L_{18-59/64}} * 100$ $L_{-18} + L_{60/64}$ - ludność w wieku nieprodukcyjnym L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	jest to stosunek liczby ludności w wieku poprodukcyjnym (-18 lat) na 100 ludności w wieku produkcyjnym (18 do 59/64 lat).	$\frac{L_{-18}}{L_{18-59/64}} * 100$ L_{-} - ludność do 18 lat L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
liczba ludności w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	jest to stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym (60/65+) na 100 ludności w wieku produkcyjnym (18 lat – 59/64+ lat).	$\frac{L_{60/65+}}{L_{18-59/64}} * 100$ $L_{60/64}$ - ludność w wieku poprodukcyjnym L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
Przedsiębiorczość czyli analiza podmiotów gospodarczych		
Podmioty gospodarcze ogółem na 1000 ludności w wieku	jest to stosunek liczby podmiotów gospodarczych na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.	$\frac{P_0}{L_{18-59/64}} * 1000$ - podmioty gospodarcze ogółem

produkcyjnym		L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	jest to stosunek podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.	$\frac{P_{wp}}{L_{18-59/64}} * 1000$ P - podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	jest to stosunek liczby nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	$\frac{P_{nz}}{L_{18-59/64}} * 1000$ P - podmioty gospodarcze nowo zarejestrowane w rejestrze REGON L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym	jest to stosunek liczby wykreślonych podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON na 1000 ludności w wieku produkcyjnym.	$\frac{P_{wk}}{L_{18-59/64}} * 1000$ P - podmioty gospodarcze wykreślone z rejestru REGON L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
Mierniki stosowane w analizie bezrobocia		

Stopa bezrobocia	jest to stosunek liczby bezrobotnych do ludności aktywnej zawodowo (bezrobotni i pracujący).	$\frac{B}{L_{AKT}}$ B - liczba osób bezrobotnych w okresie t, L_t - liczba osób aktywnych zawodowo w okresie t
liczba bezrobotnych zarejestrowanych do 24 lat na 1000 ludności w wieku produkcyjnym		$\frac{B_{18-24}}{L_{18-59/64}} * 1000$ B_{18-} - bezrobotni zarejestrowani w wieku 18 do 24 lat L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
liczba bezrobotnych zarejestrowanych pozostających bez pracy dłużej niż rok (długotrwale bezrobocie) na 1000 ludności w wieku produkcyjnym		$\frac{B_{1rok+}}{L_{18-59/64}} * 1000$ B_{1rc} - bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym
liczba bezrobotnych bez stażu pracy na 1000 ludności w wieku produkcyjnym		$\frac{B_0}{L_{18-59/64}} * 1000$ B_0 - bezrobotni zarejestrowani bez stażu pracy L_{18-59} - ludność w wieku produkcyjnym

liczba bezrobotnych zarejestrowanych z wykształceniem wyższym na 1000 ludności w wieku produkcyjnym		$\frac{B_{ww}}{L_{18-59/64}} * 1000$ <i>B</i> - bezrobotni zarejestrowani z wykształceniem wyższym <i>L₁₈₋₅₉</i> - ludność w wieku produkcyjnym
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	to iloraz - sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wynikających z umowy o pracę, wypłat udziału w zysku oraz dodatkowych wypłat dla pracowników sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w badanym okresie (bez osób zatrudnionych za granicą i wykonujących pracę nakładczą).	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 2. Procentowy przyrost ludności w powiecie jarocińskim na tle Polski i województwa wielkopolskiego w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	wzrost/spadek liczby ludności – rok poprzedni 100%						
	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	X	100,01	100,03	100,05	100,08	100,95	100,02
Województwo wielkopolskie	X	100,18	100,25	100,32	100,31	101,13	100,25
Powiat jarociński	X	100,03	100,13	100,35	100,12	100,92	100,08

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 3. Struktura ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005 i 2011

Ludność według grup ekonomicznych	Polska		Wielkopolska		Powiat jarociński	
	Lata		Lata		Lata	
	2005	2011	2005	2011	2005	2011
Ogółem	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	20,6	18,5	21,6	19,6	22,8	20,2
Ludność w wieku produkcyjnym	64	64,2	64,6	64,5	63,3	64,1
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15,4	17,3	13,8	15,9	13,9	15,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 4. Wskaźniki obciążeń demograficznych w Polsce, Wielkopolsce i w powiecie jarociński w latach 2005-2011

Wskaźniki obciążeń demograficznych	Lata	Jednostka terytorialna		
		Polska	Wielkopolska	Powiat jarociński
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	2005	56	55	58
	2006	56	54	57
	2007	55	54	56
	2008	55	54	55
	2009	55	54	55
	2010	55	54	55

	2011	56	55	56
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	2005	75	64	61
	2006	78	67	64
	2007	81	70	66
	2008	84	72	69
	2009	87	75	72
	2010	89	77	74
	2011	93	81	78
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	2005	24	21	22
	2006	24	22	22
	2007	25	22	22
	2008	25	23	23
	2009	26	23	23
	2010	26	24	24
	2011	27	25	25

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 5. Prognoza ludności dla powiatu jarocińskiego

Lata	Liczba ludności	Indeks prosty łańcuchowy	Przyrost bezwzględny łańcuchowy
2015	70 935	x	x
2020	70 731	99,7%	-204
2025	69 914	98,8%	-817
2030	68 493	98,0%	-1421
2035	66 715	97,4%	-1778

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Tabela 6. Udział podmiotów gospodarczych wg liczby zatrudnionych pracowników w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w % w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Liczba zatrudnionych pracowników w podmiotach gospodarczych	Udział podmiotów gospodarczych wg liczby zatrudnionych pracowników w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych w %						
	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska							
ogółem	100	100	100	100	100	100	100
0 - 9	95,1	95,0	95,0	95,0	94,8	95,0	95,0
10 - 49	4,0	4,1	4,1	4,1	4,3	4,1	4,2
50 - 249	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
250 – 999	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1000 i więcej	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Wielkopolska							
ogółem	100	100	100	100	100	100	100
0 - 9	94,4	94,4	94,4	94,4	94,3	94,5	94,6
10 - 49	4,5	4,6	4,6	4,6	4,7	4,6	4,5
50 - 249	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
250 – 999	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
1000 i więcej	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02	0,02
Powiat jarociński							
ogółem	100	100	100	100	100	100	100
0 - 9	95,0	94,9	94,8	94,5	94,2	94,6	94,6
10 - 49	3,9	4,0	4,1	4,4	4,6	4,3	4,3
50 - 249	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0
250 – 999	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

1000 i więcej	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
---------------	------	------	------	------	------	------	------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 7. Struktura podmiotów gospodarczych wg rodzajów działalności w Polsce, Wielkopolsce i w powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Rodzaj działalności podmiotu	Struktura przedsiębiorstw wg rodzajów działalności gospodarczej						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska							
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	21,5	21,0	20,4	19,9	20,0	21,6	21,5
Przemysł i budownictwo	29,4	29,8	30,2	29,9	28,6	27,9	28,0
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa,	17,1	17,3	17,8	18,7	18,8	18,3	18,4
zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości	3,9	4,0	4,0	4,0	3,9	3,8	3,9
Pozostałe usługi	28,2	17,9	27,7	27,5	28,7	28,3	28,1
Wielkopolska							
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	21,5	21,1	20,3	20,3	20,3	20,4	20,2
Przemysł i budownictwo	34,6	34,5	34,9	34,5	33,2	33,1	36,8
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa,	16,8	17,4	18,0	18,9	19,2	19,0	19,1
zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i	3,3	22	3,2	3,3	3,2	3,0	3,1

ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości							
Pozostałe usługi	23,8	23,7	23,5	23,1	24,2	24,5	24,5
Powiat jarociński							
Ogółem	100	100	100	100	100	100	100
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo, rybactwo	30,6	30,6	28,3	28,1	28,4	29,4	29,1
Przemysł i budownictwo	35,0	34,7	34,6	36,5	36,1	37,2	36,8
Handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa,	13,1	13,5	13,4	15,1	14,6	15,6	14,3
zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości	1,6	1,6	1,6	2,5	2,4	1,3	1,4
Pozostałe usługi	19,8	19,5	22,1	17,9	18,5	16,6	18,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 8. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

podmioty gospodarki narodowej- wskaźniki	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska							
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności	948	954	967	985	981	1015	1004
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w	69	78	77	83	92	104	90

rejestrze REGON na 10000 ludności							
Podmioty gospodarki narodowej wykreślone z rejestru REGON na 10000 ludności	56	71	64	64	94	62	100
Wielkopolska							
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności	1012	1023	1040	1063	1054	1089	1090
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10000 ludności	75	87	86	93	98	111	98
Podmioty gospodarki narodowej wykreślone z rejestru REGON na 10000 ludności	53	74	66	67	102	65	96
Powiat jarociński							
Podmioty gospodarki narodowej wpisane do rejestru REGON na 10000 ludności	723	721	737	765	763	800	791
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10000 ludności	69	67	77	83	88	103	81
Podmioty gospodarki narodowej wykreślone z rejestru REGON na 10000 ludności	47	64	58	53	87	61	91

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 9. Pracujący na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w powiecie jarocińskim, Wielkopolsce i Polsce w 2005 i 2011 roku

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	405	412	425	434	429	440	443
Wielkopolska	444	451	466	467	460	463	469
Powiat jarociński	372	368	392	390	381	377	382

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 10. Struktura pracujący w powiecie jarocińskim, Wielkopolsce i w Polsce w latach 2005-2011 według płci

Jednostka terytorialna	Polska		Wielkopolska		Powiat jarociński	
	Płeć					
Lata	M	K	M	K	M	K
2005	52%	48%	54%	46%	54%	46%
2006	52%	48%	54%	46%	52%	48%
2007	52%	48%	54%	46%	50%	50%
2008	52%	48%	53%	47%	54%	46%
2009	51%	49%	53%	47%	53%	47%
2010	51%	49%	53%	47%	56%	44%
2011	51%	49%	53%	47%	55%	45%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 11. Struktura pracujących według sektorów ekonomicznych w powiecie jarocińskim, Wielkopolsce i w Polsce w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21,5	21	20,4	19,9	20	21,6	21,5
przemysł i budownictwo	29,4	29,8	30,2	29,9	28,6	27,9	28
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	17,1	17,3	17,8	18,7	18,8	18,3	18,4
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	3,9	4	4	4	3,9	3,8	3,9

pozostałe usługi	28,2	27,9	27,5	27,5	28,7	28,3	28,1
Wielkopolska	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	21,5	21,1	20,3	20,3	20,3	20,4	20,2
przemysł i budownictwo	34,6	34,5	34,9	34,5	33,2	33,1	33,2
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	16,8	17,4	18	18,9	19,2	19	19,1
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	3,3	3,3	3,2	3,3	3,2	3	3,1
pozostałe usługi	23,8	23,7	23,5	23,1	24,2	24,5	24,5
Powiat jarociński	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	30,6	30,6	28,3	28,1	28,4	29,4	29,1
przemysł i budownictwo	35	34,7	34,6	36,5	36,1	37,2	36,8
handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	13,1	13,5	13,4	15,1	14,6	15,6	14,3
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1,6	1,6	1,6	2,5	2,4	1,3	1,4
pozostałe usługi	19,8	19,5	22,1	17,9	18,5	16,6	18,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 12. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie jarocińskim na tle Polski i Wielkopolski w latach 2006-2010

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	17,6	14,8	11,2	9,5	12,1	12,4	12,5
Wielkopolska	14,6	11,7	7,8	6,4	9,2	9,2	9,1
Powiat jarociński	22,7	19,5	13,1	10,0	14,2	15,2	12,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 13. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka	Lata
-----------	------

terytorialna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	11,4	9,4	7,1	6,0	7,7	7,9	11,4
Wielkopolska	9,7	7,7	5,1	4,1	6	6	9,7
Powiat jarociński	13,7	11,2	7,5	5,6	8,2	8,7	13,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 14. Struktura bezrobotnych według płci w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Struktura bezrobotnych wg płci	Jednostka terytorialna		
	Polska	Wielkopolska	Powiat jarociński
2005 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	53,6	57,7	58,8
Mężczyźni	46,4	42,3	41,2
2006 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	56,5	62,6	61,9
Mężczyźni	43,5	37,4	38,1
2007 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	58,2	65,8	66,0
Mężczyźni	41,8	34,2	34,0
2008 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	56,6	61,9	63,5
Mężczyźni	43,4	38,1	36,5
2009 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	51,1	54,7	55,3

Mężczyźni	48,9	46,3	44,7
2010 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	51,9	56,0	57,5
Mężczyźni	48,1	44,0	42,5
2011 rok			
Ogółem	100%	100%	100%
Kobiety	53,5	58,1	61,1
Mężczyźni	46,5	41,9	38,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 14. Bezrobotni zarejestrowani do 24 lat na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	25,7	19,5	13,6	12,4	17,3	17,2	16,8
Wielkopolska	24,8	17,5	10,8	9,9	15,9	15,3	14,6
Powiat jarociński	39,2	31,2	20,6	18,0	26,6	27,8	19,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 15. Bezrobotni zarejestrowani pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2006-2011

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	47,02	46,5	32,1	20,4	19,9	22,9	27,7
Wielkopolska	38,8	36,3	21,3	11,1	11,9	14,6	17,6
Powiat jarociński	56,2	52,1	32,6	14,5	16,2	20,7	21,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 16. Bezrobotni z wykształceniem wyższym na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	6,2	5,7	4,9	5,1	7,2	8,2	9,1
Wielkopolska	4,6	4,2	3,5	3,6	5,8	6,3	6,7
Powiat jarociński	5,2	5,3	4,8	5,0	7,3	8,5	7,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 17. Oferty pracy na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w Polsce, w Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	Oferty pracy na 1000 ludności w wieku produkcyjnym						
	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	0,7	1,3	1,8	1,2	0,9	0,9	0,9
Wielkopolska	0,7	1,2	1,5	0,8	0,7	1,0	0,8
Powiat jarociński	2,8	2,7	1,9	0,9	0,4	0,5	0,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 18. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto						
	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	2506,93	2636,81	2866,04	3158,48	3315,38	3435,00	3625,21
Wielkopolska	2263,60	23893,00	2610,82	2868,81	2976,28	3126,36	3284,41
Powiat jarociński	1738,48	1846,26	1985,67	2157,02	2283,04	2378,79	2547,56

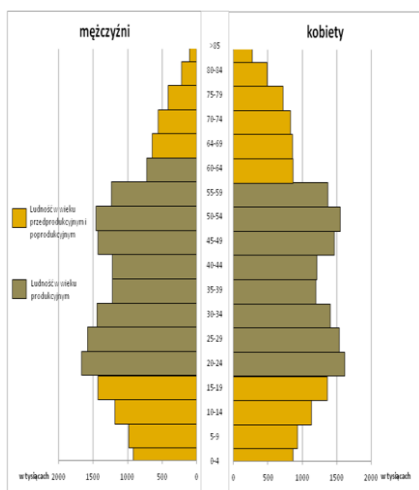
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

Tabela 19. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim w latach 2005-2011

Jednostka terytorialna	przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100)						
	Lata						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Polska	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Wielkopolska	90,3	90,6	91,1	90,8	89,8	91,0	90,6
Powiat jarociński	69,3	70,0	69,3	68,3	68,9	69,3	70,3

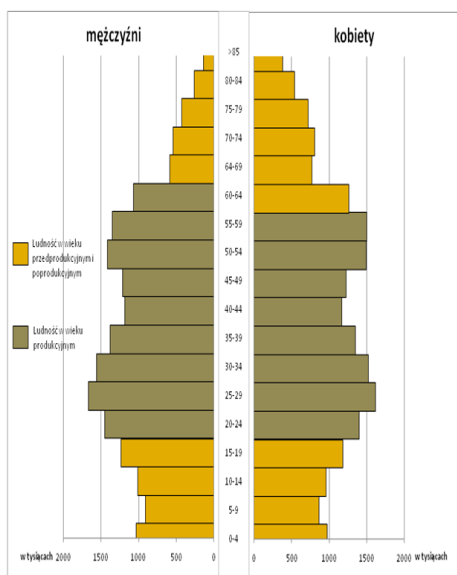
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

WYKRESY

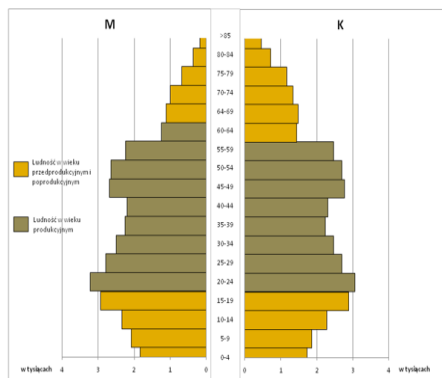
Rys. 1. Piramida wieku dla ludności Polski w 2005 roku
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Ludność w wieku przedprodukcyjnym	20,6%
Ludność w wieku produkcyjnym	64%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15,4%
Ogółem	100,00%

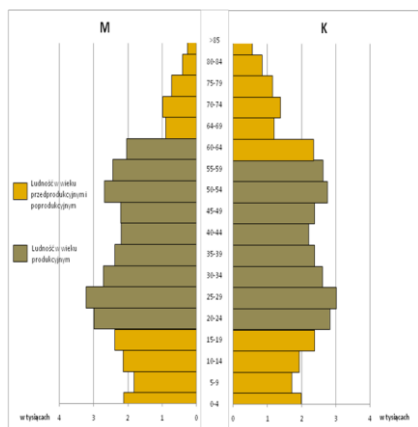
Rys. 2 Piramida wieku dla ludności Polski w 2011 roku
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Ludność w wieku przedprodukcyjnym	18,5%
Ludność w wieku produkcyjnym	64,2%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	17,3%
Ogółem	100,00%

Rys. 3 Piramida wieku dla ludności powiatu jarocińskiego w 2005 roku
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL

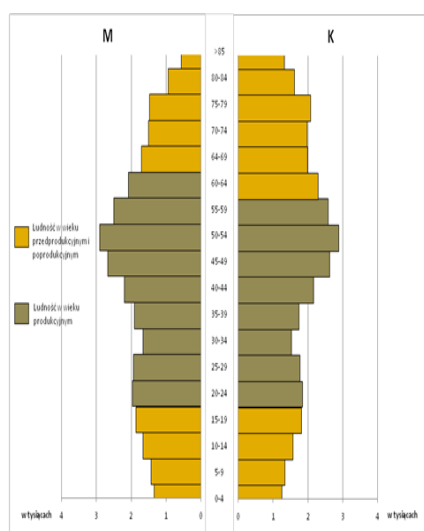
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	22,8%
Ludność w wieku produkcyjnym	63,3%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	13,9%
Ogółem	100,00%

Rys. 4 Piramida wieku dla ludności powiatu jarocińskiego w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

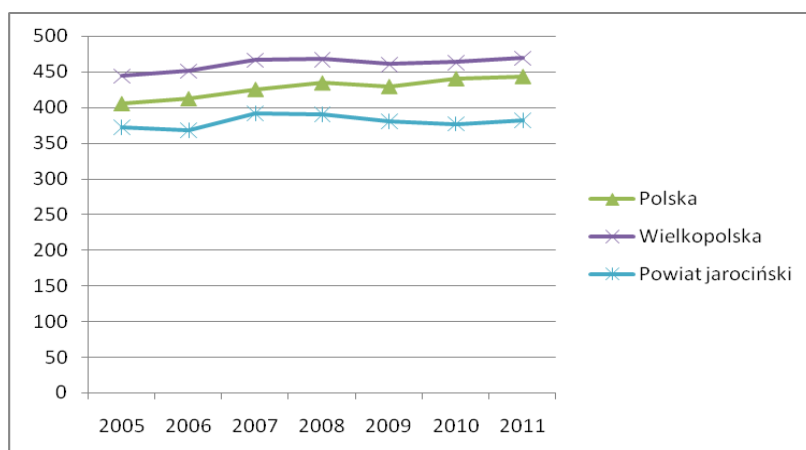
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	20,2%
Ludność w wieku produkcyjnym	64,1%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	15,7%
Ogółem	100,00%

Rys.5 Piramida wieku dla ludności powiatu jarocińskiego w 2035 rok

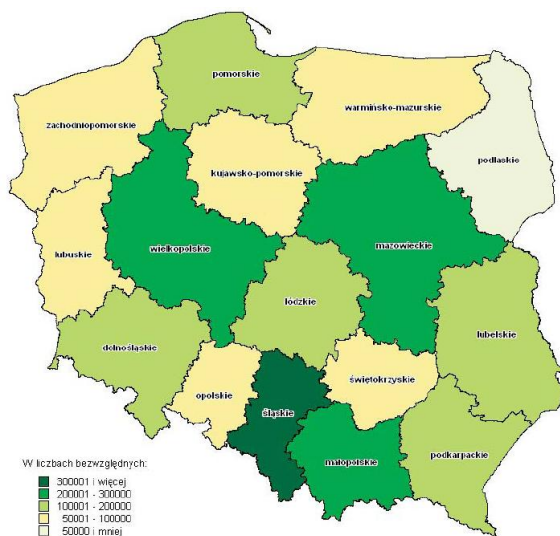
Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Ludność w wieku przedprodukcyjnym	12,89%
Ludność w wieku produkcyjnym	60,93%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	26,18%
Ogółem	100,00 %

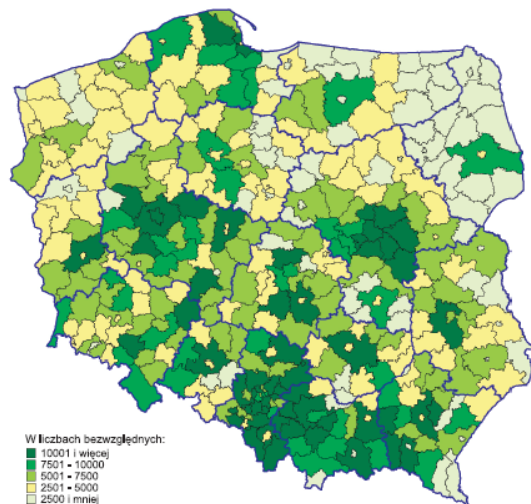
Rys. 6. Liczba pracujących na 1000 ludności w wieku produkcyjnym w latach 2005-2011 w Polsce, Wielkopolsce i powiecie jarocińskim

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

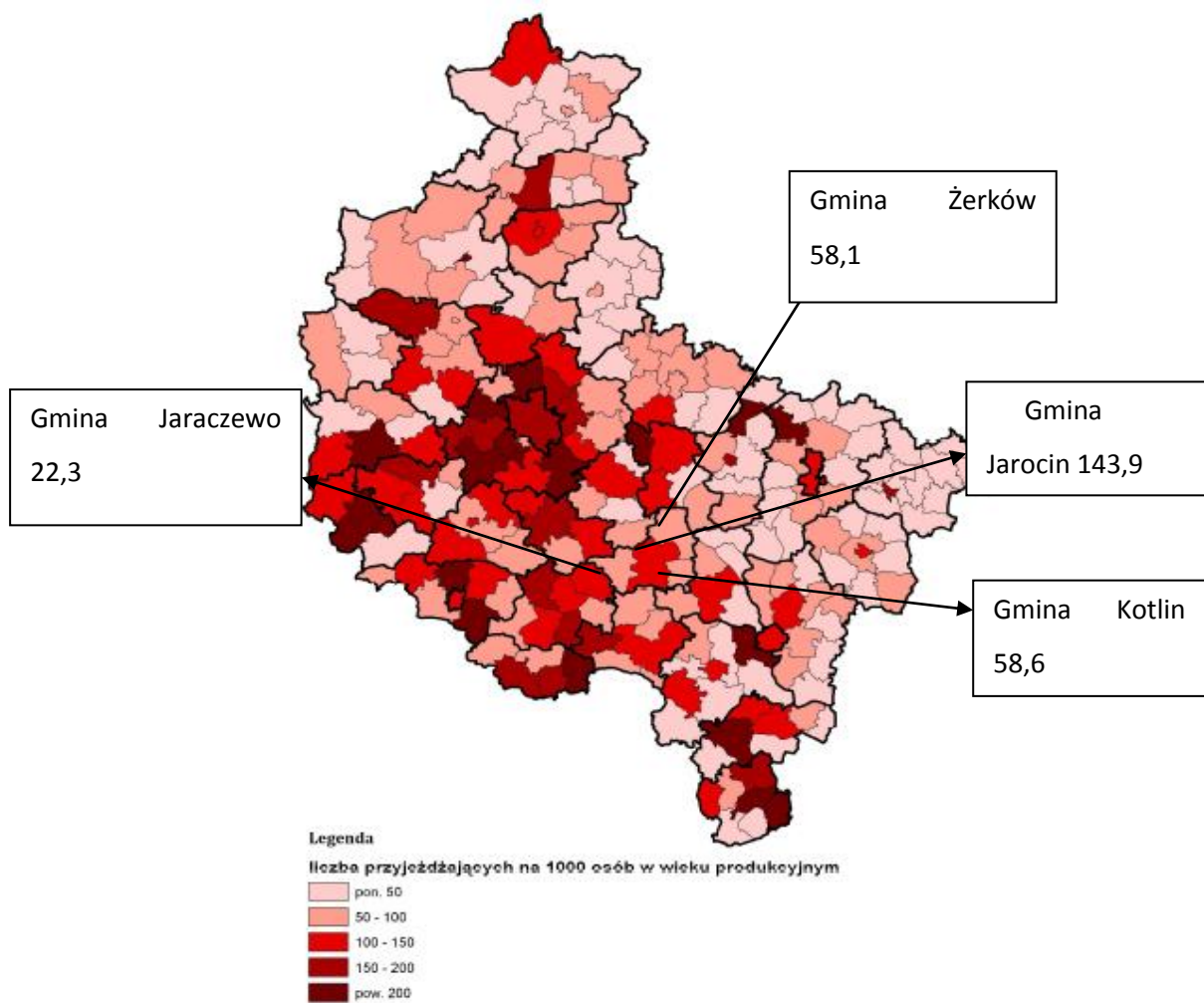
Rys.7 Dojeżdżający do pracy

Źródło: *Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2006*, Urząd Statystyczny w Poznaniu

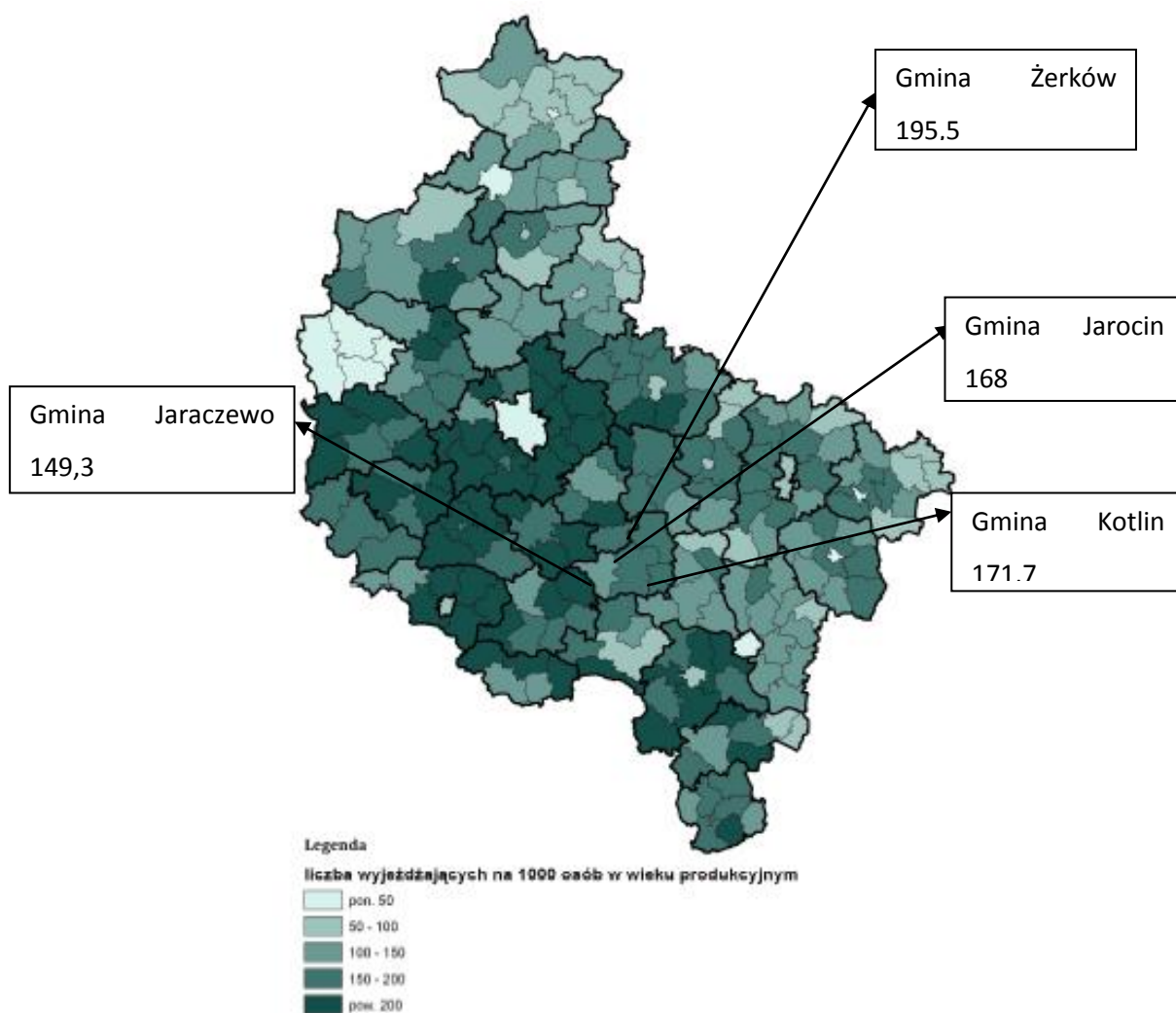
Rys. 8 Dojeżdżający do pracy według powiatów w przekroju powiatów w 2006 roku

Źródło: *Przepływy ludności związane z zatrudnieniem w 2006*, Urząd Statystyczny w Poznaniu, 2010

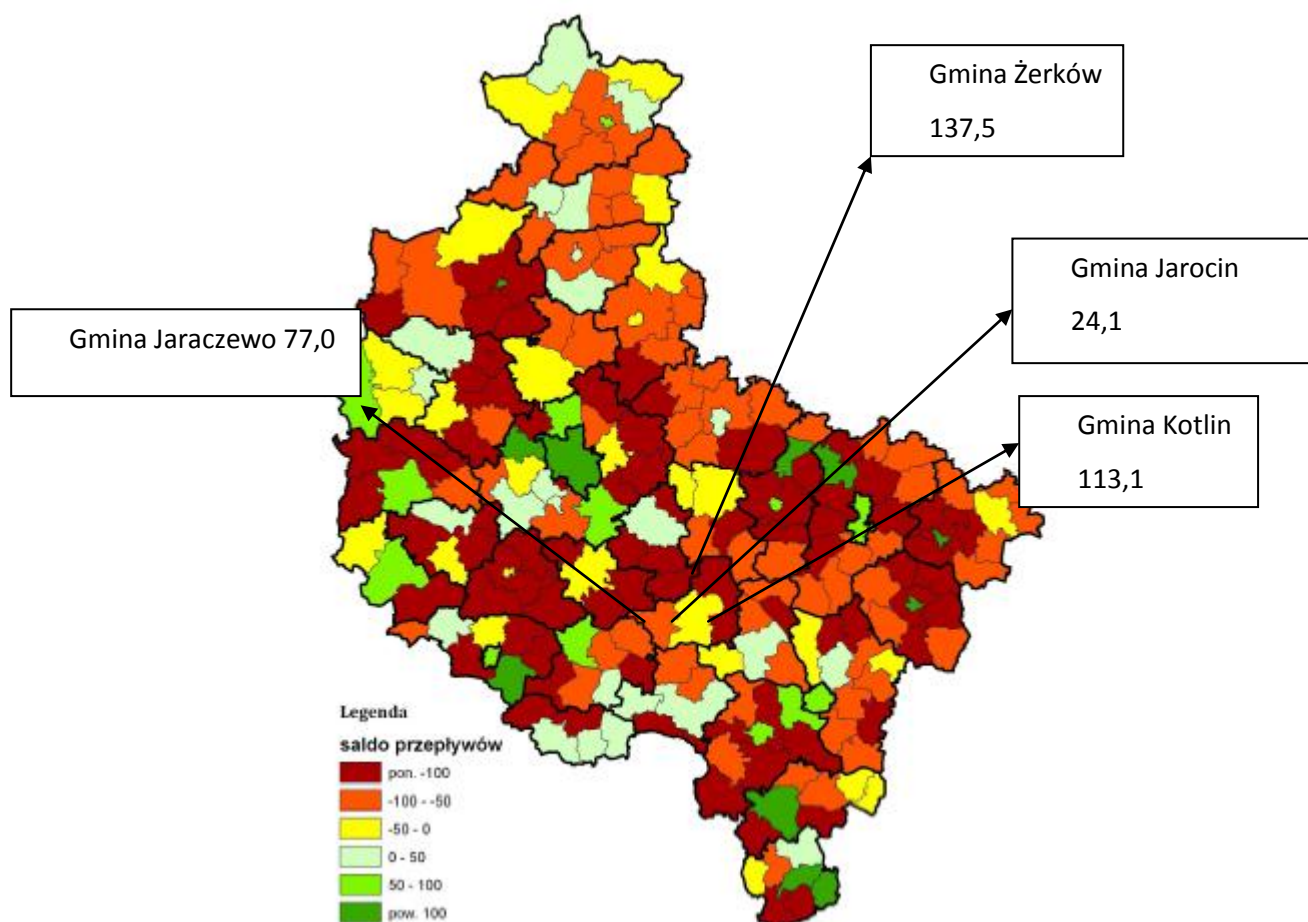
Rys. 9 Liczba przyjeżdżających do pracy w Wielkopolsce na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie B. Konecka-Szydłowska,(2006 s. 31) i BDL

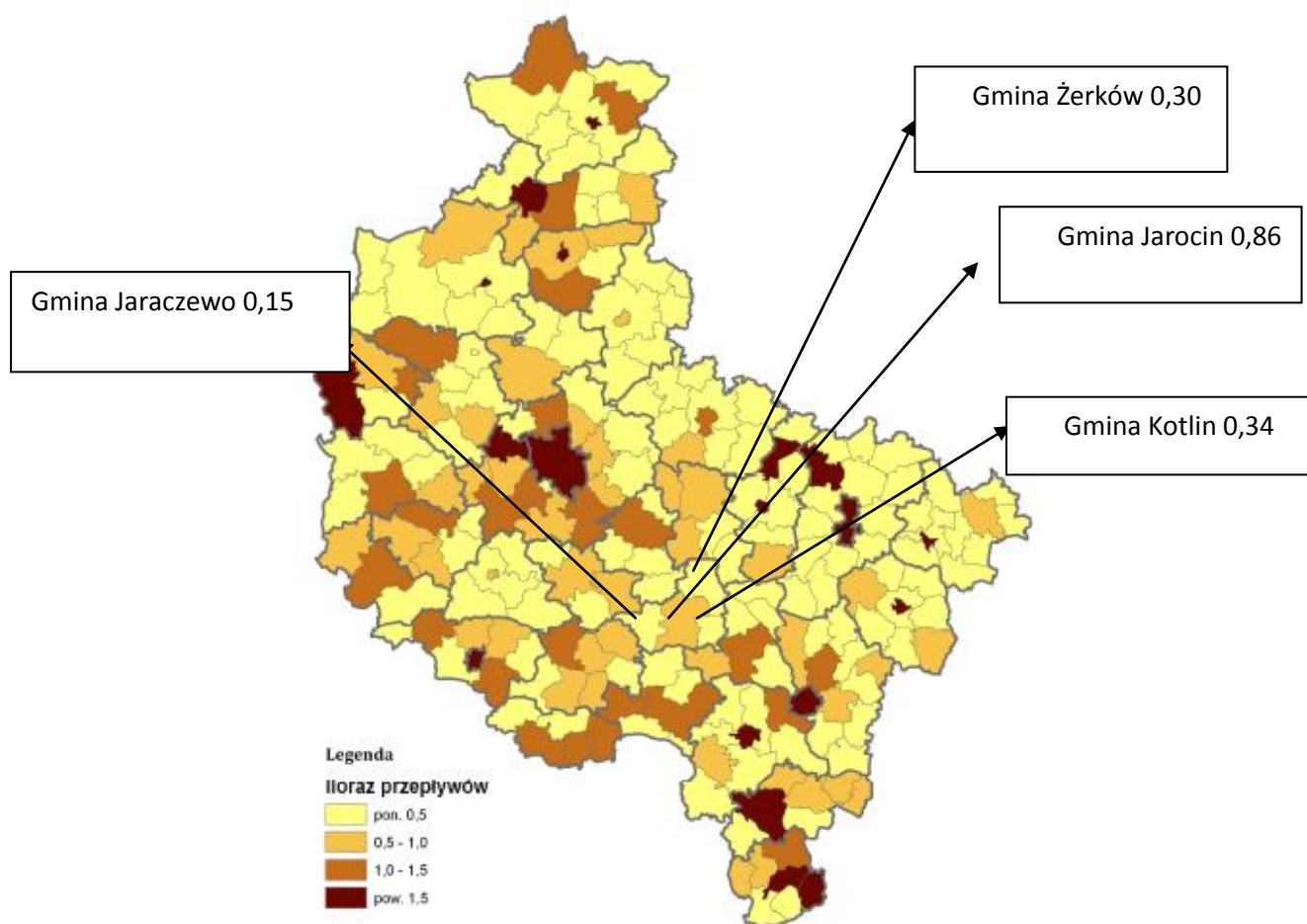
Rys.10 Liczba wyjeżdżających do pracy w Wielkopolsce na 1000 osób w wieku produkcyjnym w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie B. Konecka-Szydłowska,(2006, s.28) i BDL

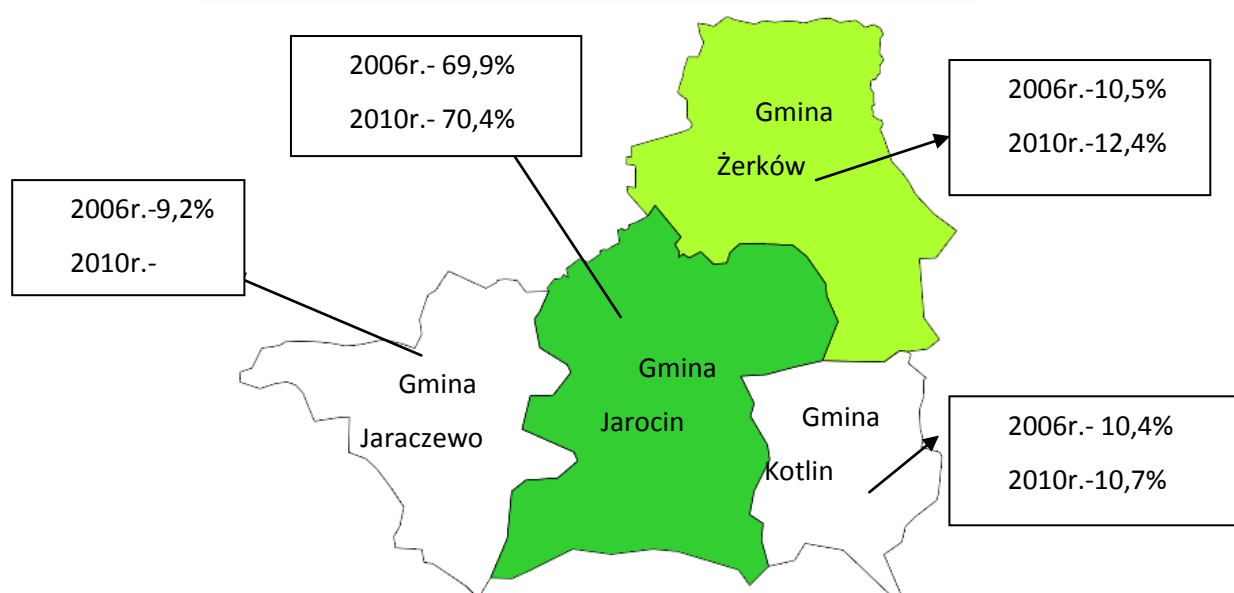
Rys. 11 Saldo przepływów w Wielkopolsce w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie B. Konecka-Szydłowska, (2006, s.33) i BDL

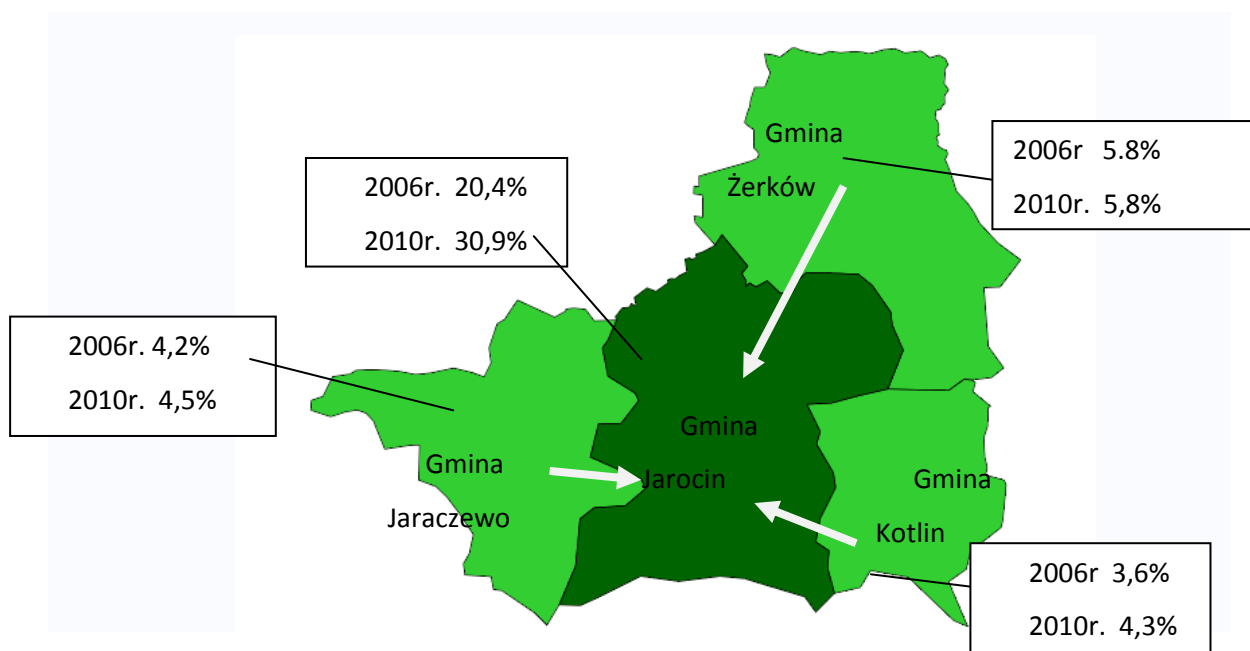
Rys. 12 Iloraz przepływów w Wielkopolsce w 2006 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie B. Konecka-Szydłowska, (2006, s. 35) i BDL

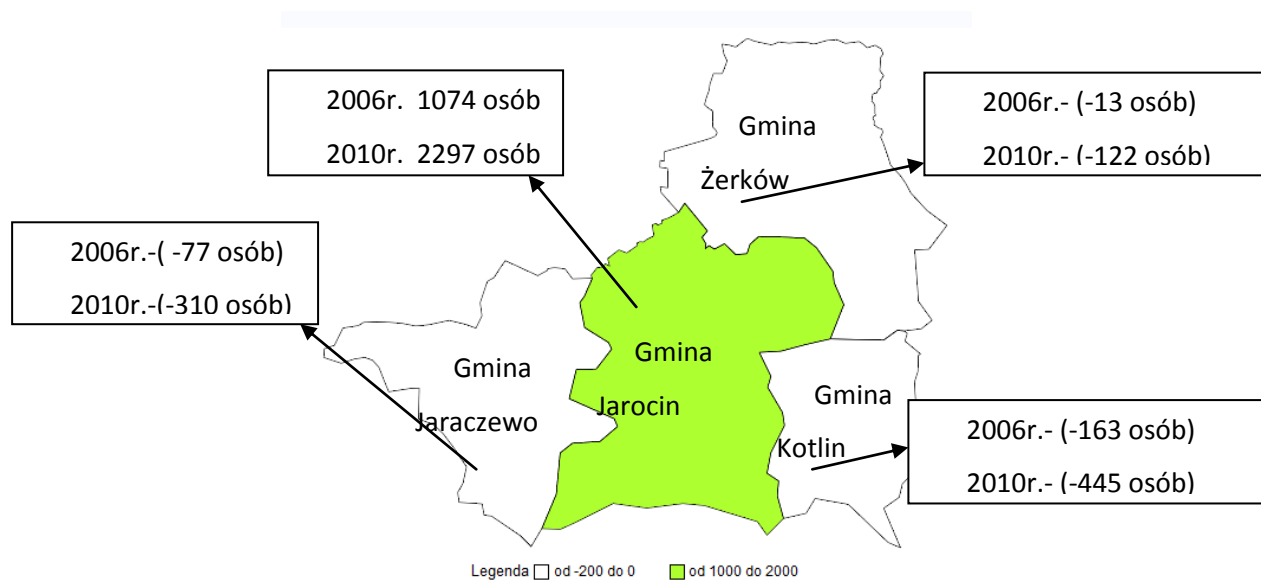
Rys. 13 Wyjeżdżający do pracy z gmin powiatu jarocińskiego w liczbie pracujących w gminie w 2006 i 2010 roku

Źródło: www.pup.jarocin.pl/28.11.2012.

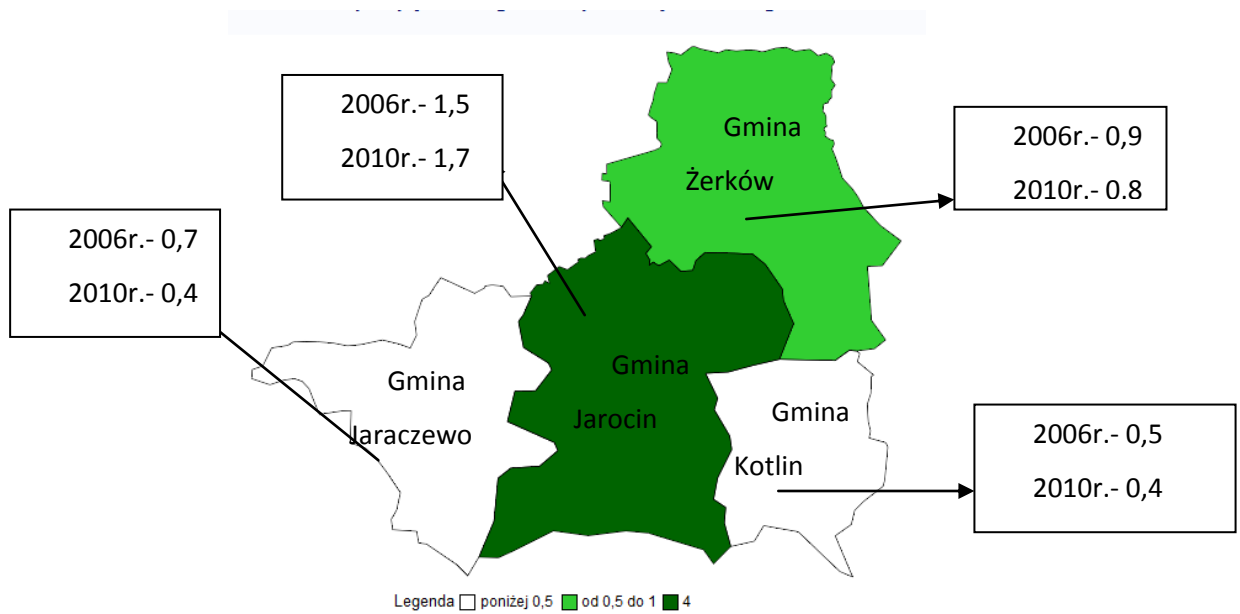
Rys. 14 Udział przyjeżdżających do pracy z gmin powiatu jarocińskiego w liczbie zatrudnionych w mieście Jarocin w 2006 i 2010 roku

Źródło: www.pup.jarocin.pl/28.11.2012.

Rys. 15 Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy na terenie powiatu jarocińskiego w 2006 i 2010 roku

Źródło: www.pup.jarocin.pl/28.11.2012.

Rys. 16 Ilość przyjazdów i wyjazdów do pracy na terenie powiatu jarocińskiego w 2006 i 2010 roku

Źródło: www.pup.jarocin.pl/28.11.2012.

Dariusz Karasiński
Nikoletta Marecka
Roksana Kubiak

Zespół Szkół
Ponadgimnazjalnych nr 1
w Jarocinie

Część II

Proszę zaznaczyć właściwą odpowiedź.

1. Kongres Statystyki Polskiej w 2012 r. z okazji jubileuszu 100-lecia Polskiego Towarzystwa Statystycznego zorganizowano:

- ☐ w Warszawie
- ☐ w Krakowie
- ☒ w Poznaniu
- ☐ we Wrocławiu

2. Współorganizatorami Kongresu Statystyki Polskiej w 2012 r. byli:

- ☒ Polskie Towarzystwo Statystyczne, Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Poznaniu i Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
- ☐ Polskie Towarzystwo Statystyczne, Główny Urząd Statystyczny i Narodowy Bank Polski
- ☐ Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Poznaniu i EUROSTAT
- ☐ Główny Urząd Statystyczny, Urząd Statystyczny w Poznaniu, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu i Międzynarodowy Instytut Statystyczny

3. Z okazji Kongresu Statystyki Polskiej przygotowano dwie wystawy:

- ☐ *Statystyka w Wielkopolsce i Statystyka Polski*
- ☐ *Polskie Towarzystwo Statystyczne 1912-2012 i Statystyka Polski*
- ☐ *Polskie Towarzystwo Statystyczne 1912-2012 i Statystyka Polski od 1912 r.*
- ☒ *Statystyka w Wielkopolsce i Polskie Towarzystwo Statystyczne 1912-2012*

4. Współzałożycielem i pierwszym Polakiem wśród 100 członków Międzynarodowego Instytutu Statystycznego był:

- ☐ Stanisław Staszic
- ☐ Tadeusz Czacki
- ☒ Tadeusz Pilat
- ☐ Józef Kleczyński

5. Pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Statystycznego (założonego w Krakowie) był:

- ☒ Juliusz Leo

- ☐ Stefan Szulc
- ☐ Ludwik Krzywicki
- ☐ Józef Buzek

6. Miejskie Biuro Statystyczne w Poznaniu (*Statistische Amt der Stadt Posen*) powstało w:

- ☐ 1901 r.
- ☒ 1905 r.
- ☐ 1914 r.
- ☐ 1918 r.

7. Dzień Statystyki Polskiej obchodzimy 9 marca od:

- ☐ 1995 r.
- ☐ 2000 r.
- ☒ 2008 r.
- ☐ 2009 r.

8. Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego:

- ☒ powołuje Prezes Rady Ministrów
- ☐ wybiera Sejm
- ☐ wybiera się w wyborach powszechnych
- ☐ powołuje Prezydent

9. Największe wydatki budżetu gmin na 1 mieszkańca w 2010 r. w podregionie kaliskim miała gmina:

- ☐ Baranów
- ☐ Doruchów
- ☒ Łęka Opatowska
- ☐ Zduny

10. Według Ustawy z 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej „statystyka publiczna” to:

- ☐ system zbierania danych statystycznych, gromadzenia, przechowywania i opracowywania zebranych danych
- ☐ rzetelne, obiektywne i systematyczne informowanie społeczeństwa, organów państwa i administracji publicznej oraz podmiotów gospodarki narodowej

o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego

- ☒ system zbierania danych statystycznych, gromadzenia, przechowywania i opracowywania zebranych danych oraz ogłaszania, udostępniania i rozpowszechniania wyników badań statystycznych jako oficjalnych danych statystycznych
- ☐ systematyczne informowanie organów państwa i administracji publicznej o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego

11. Program Badań Statystycznych Statystyki Publicznej ustala:

- ☐ Rada Statystyki
- ☐ Prezes Głównego Urzędu Statystycznego
- ☐ Prezes Rady Ministrów
- ☒ Rada Ministrów

12. W badaniach statystycznych polskiej statystyki publicznej informacje dotyczące rasy, wyznania, życia osobistego oraz poglądów filozoficznych i politycznych zbierane są:

- ☐ regularnie, a ich udzielenie jest obowiązkowe
- ☒ na zasadzie dobrowolności udziału
- ☐ zawsze przy okazji spisów powszechnych
- ☐ dodatkowo w sondach ulicznych

13. Ustawa z 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej w sposób szczególny traktuje dane indywidualne i dane jednostkowe zbierane podczas badań statystycznych:

- ☒ chroni je tajemnicą statystyczną
- ☐ nakłada na nie embargo na ściśle określony czas
- ☐ udostępnia tylko najwyższym organom państwowym
- ☐ udostępnia tylko odpłatnie na zamówienia indywidualne

14. EUROSTAT – urząd statystyczny Unii Europejskiej powstał w roku:

- ☒ 1953 w celu wsparcia prac Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali
- ☐ 1958 jako organ opiniotawczo-doradczy Europejskiej Wspólnoty Gospodarczej
- ☐ 1993 na podstawie traktatu z Maastricht
- ☐ 2009 po wejściu w życie traktatu lizbońskiego

15. Międzynarodowy Rok Statystyki obchodzony będzie w roku:

- ☒ 2013
- ☐ 2014
- ☐ 2015
- ☐ 2016

16. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 w województwie wielkopolskim największy procentowy wzrost liczby ludności od 2002 r. nastąpił:

- ☐ w gminach miejskich: Luboń, Puszczykowo, Sulmierzyce
- ☐ w gminach miejsko-wiejskich: Kórnik, Swarzędz, Pobiedziska
- ☒ w gminach wiejskich: Dopiewo, Komorniki, Rokietnica
- ☐ w miastach na prawach powiatu: Kalisz, Poznań, Konin

17. Według danych Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, opublikowanych w lipcu 2012 r., współczynnik feminizacji w Polsce:

- ☐ wynosi 107, co oznacza, że na 100 kobiet przypada 107 mężczyzn
- ☒ wynosi 107, co oznacza, że na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet
- ☐ jest wyższy na wsi niż w mieście
- ☐ wynosi 107 i jest niższy niż w województwie wielkopolskim

18. Wskaźnik rozwoju społecznego kraju (HDI) dla celów porównań międzynarodowych został wprowadzony po raz pierwszy przez:

- ☒ ONZ
- ☐ EUROSTAT
- ☐ Komisję Europejską UE
- ☐ Europejski Bank Centralny

19. Redaktorem naczelnym czasopisma „Statistics in Transition – new series” obecnie jest:

- ☐ Jan Kordos
- ☐ Tadeusz Walczak
- ☐ Grażyna Trzpiot
- ☒ Włodzimierz Okrasa

20. Pierwszym prezesem Polskiego Towarzystwa Statystycznego po reaktywacji w 1981 r. był:
- ☐ Jan Kordos
 - ☒ Mikołaj Latuch
 - ☐ Stefan Szulc
 - ☐ Edward Szturm de Sztrem
21. Józef Buzek, pierwszy prezes Głównego Urzędu Statystycznego, nie był odznaczony:
- ☐ Orderem Egipskim Nilu III Stopnia
 - ☐ węgierskim Krzyżem Zasługi II klasy
 - ☐ Krzyżem Komandorskim z Gwiazdą Orderu Odrodzenia Polski
 - ☒ odznaką honorową „Za Zasługi dla Statystyki RP”
22. Marcin Nadobnik, wybitny wielkopolski statystyk, nigdy nie był:
- ☐ współorganizatorem Głównego Urzędu Statystycznego
 - ☐ współorganizatorem Wyższej Szkoły Handlowej w Poznaniu
 - ☐ organizatorem Katedry Statystyki Uniwersytetu Poznańskiego
 - ☒ wiceprezydentem Poznania
23. Podczas Walnego Zgromadzenia Konstytucyjnego, które miało miejsce w dniach 31 X – 1 XI 1937 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie, prezesem PTS został:
- ☐ Jan Czekanowski
 - ☐ Antoni Łomnicki
 - ☐ Rajmund Buławski
 - ☒ Edward Szturm de Sztrem
24. Jedyny podczas II wojny światowej *Mały Rocznik Statystyczny Polski* ukazał się w Londynie staraniem Rządu Rzeczypospolitej Polskiej na Uchodźstwie:
- ☐ w grudniu 1940 r.
 - ☐ we wrześniu 1941 r.
 - ☒ w grudniu 1941 r.
 - ☐ w lutym 1943 r.
25. Autorem wydanego w 2000 r. podręcznika pt. *Metody statystyczne* jest:
- ☐ Mirosław Krzysztofiak
 - ☐ Stefan Szulc

- ☐ Kazimierz Zając
- ☒ Aleksander Zeliaś

26. Międzynarodowy Instytut Statystyczny, którego członkiem jest Polskie Towarzystwo Statystyczne, utworzono:

- ☐ 24 czerwca 1865 r. w Nowym Jorku
- ☐ 24 czerwca 1895 r. w Berlinie
- ☐ 24 czerwca 1875 r. w Paryżu
- ☒ 24 czerwca 1885 r. w Londynie

27. Najczęściej występująca wartość w rozkładzie obserwacji danej cechy to:

- ☐ mediana
- ☐ spektrum
- ☐ kurtoza
- ☒ dominanta

28. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzany był od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu na 31 marca 2011 r. godz. 24.00. Wyobraźmy sobie, że zaistniała wówczas przedstawiona dalej sytuacja.

Tomasz ma 22 lata, od 3 czerwca 2010 r. mieszka z narzeczoną Anią, którą zamierza poślubić 4 czerwca 2011 r. 17 maja w południe obronił pracę magisterską na jednolitych studiach magisterskich. Po południu Ania w obecności Tomka wypełniała za pośrednictwem Internetu formularz spisowy dotyczący Tomka. Powinna w tym formularzu m.in. wpisać:

- ☐ stan cywilny prawny – kawaler, data zawarcia związku partnerskiego 3 czerwca 2010 r., wykształcenie średnie, kontynuuje naukę (ponieważ w momencie krytycznym spisu takie dane były aktualne)
- ☐ stan cywilny prawny – kawaler, wykształcenie wyższe magisterskie, nie kontynuuje nauki (ponieważ takie dane były aktualne w chwili wypełniania formularza)
- ☐ stan cywilny prawny i faktyczny – żonaty, wykształcenie wyższe magisterskie, nie kontynuuje nauki (ponieważ takie dane będą aktualne w chwili zakończenia spisu)
- ☒ nie powinna niczego wpisywać, ponieważ Ania nie może wypełniać formularza Tomka

29. Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 przeprowadzany był od 1 kwietnia do 30 czerwca 2011 r. według stanu na 31 marca 2011 r. godz. 24.00.

Wyobraźmy sobie, że zaistniała wówczas przedstawiona dalej sytuacja.

Agnieszka mieszka wraz z rodzicami, mężem Janem i trzyletnim synkiem Krzysiem. W mieszkaniu zameldowany jest też brat Agnieszki Robert, który 1 kwietnia 2011 r. wcześniej rano wyjechał do Australii na trzyletni kontrakt. 2 maja 2011 r. Agnieszka urodziła córeczkę Martę. Zanim Agnieszka z córką wróciła ze szpitala, Jan umówił się z rachmistrzem spisowym w celu wypełnienia formularzy Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Rachmistrz na formularzu spisowym miał informacje, że w mieszkaniu jest zameldowanych na pobyt stały i mieszka stale sześć osób: rodzice Agnieszki, Agnieszka, Robert, Jan i Krzyś. Jak Jan powinien uaktualnić te informacje?

- ☐ Powinien wykreślić Roberta i dopisać córkę Martę, zastrzegając, że jest dzieckiem, któremu nie nadano jeszcze numeru PESEL oraz zaznaczyć w ankietach osobowych Agnieszki i Marty, że „mieszkają stale – nieobecne przebywają czasowo w kraju”, gdyż taki stan jest aktualny w chwili wizyty rachmistrza.
- ☐ Powinien wykreślić Roberta i dopisać córkę Martę, zastrzegając, że jest dzieckiem, któremu nie nadano jeszcze numeru PESEL; nieobecność żony i córeczki jest krótkotrwała, więc nie ma znaczenia.
- ☐ Powinien wykreślić Roberta, gdyż jego wyjazd jest długotrwały i nastąpił w chwili rozpoczynania spisu.
- ☒ Nie powinien dokonywać żadnych zmian, gdyż w momencie krytycznym spisu Robert przebywał w mieszkaniu, a córka Marta jeszcze się nie narodziła.

30. Polska reprezentacja na Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie liczyła:

- ☐ 263 zawodników, w tym 103 kobiety
- ☒ 221 zawodników, w tym 90 kobiet
- ☐ 101 zawodników, w tym 35 kobiet
- ☐ 280 zawodników, w tym 103 kobiety